

**SINT-DENIJSPLEIN, EEN TRILOGIE
DE PRILLE JAREN ALS VliegVELD
DEEL IV: 1908 - 1930**

**VOOR U VERZAMELD UIT 31 600 EDITIES VAN DE
GAZETTE VAN GENT**

*** De term “trilogie” verwijst naar het drievoudig gebruik van het plein door de jaren heen, samengevat in vijf afleveringen, waarvan hier de vierde.*

23 mei 1908

De *Aeroclub der Beide Vlaanderen* heeft de beroemde Franse luchtvlieger Henri Farman uitgenodigd om vliegdemostraties te geven. In januari won hij in Duitsland de *Archdeaconprijs* voor de vlucht van één kilometer in een gesloten kring.

Eergisteren reed men met hem per auto naar het Sint-Denijsplein maar de luchtvlieger vond de grond te zandig en het plein te klein voor zijn vliegkunsten.

Dan reed men naar de haven waar hem naast de nieuwe zeevaartinstellingen een terrein van 2 kilometer lang en 700 meter breed zeer geschikt leek.

18 juni 1910

Gisteravond zag men rond 8 uur een zonderling gerij de stad doortrekken. Vooraan reed een kleine, rode automobiel met twee zitplaatsen. Achteraan was een houten stelsel vastgemaakt, met lijnwaad overtrokken, dat op twee wielen liep.

Gistervoormiddag had de heer Albert Villé op het Sint-Denijsplein schone vluchten gedaan met de vliegmaschine van onze stadsgenoot de heer Eich. Hij bestuurde de automobiel op weg naar zijn woning.

Men had de vleugels van de machine losgedaan en eenvoudig bovenop het toestel vastgemaakt. Dit ongewoon schouwspel lokte veel belangstelling uit.

28 oktober 1912

Er is sprake van in 1913 een luchtvliegeplein te maken in de *Neermeersen*, de zeer uitgestrekte weiden langs de Leie, dicht bij de stedelijke schietbaan.

18 april 1913

De kwestie van de luchtpost door de vlieger Henri Crombez is op goede voet. Het vertrek- en landingspunt van de *aeroplans* zal op het Sint-Denijsplein zijn. De inrichters onderhandelen thans met gemeentebesturen en sportmaatschappijen over andere nederdalingen in verband met de brievenpost.

25 april 1913

De luchtvaartpost die het monopolie heeft van de verzending per vliegtuig, zal zaterdagmiddag van het Sint-Denijsplein een eerste reis aanvangen.

De heer Henri Crombez zal in zijn aeroplaan *Perdussin de clichés* meenemen van de aankomst van de koninklijke familie in de *Wereldtentoonstelling* en de inhuldiging van de Gentse *Floralien*, bestemd voor de Parijse dagbladen. Onderweg zal hij de poststukken voor Doornik afgeven.

Bijzondere kaarten zullen op het Sint-Denijsplein worden verkocht aan 1 frank. Indien de luchtgestelreis enigszins voordelig is zullen wij zondag te Gent de Parijse bladen ontvangen met de fotografieën van de belangrijkste gebeurtenissen van de dag welke voortaan beroemd zal zijn in de Gentse geschiedenis.

1 mei 1913

Gistermiddag heeft de heer Crombez met zijn aeroplaan een vlucht boven de *Wereldtentoonstelling* gedaan. Hij steeg op van het Sint-Denijsplein waar zijn loods staat, om na een ronde aldaar weer neer te komen.

13 mei 1913

Niettegenstaande regen en wind verzekerde de luchtvlieger Henri Crombez zaterdag de luchtpostdienst tussen Brugge en Gent, een reis die enkel 40 minuten duurde. Zondag vloog hij naar Aalter en landde daarna terug op het Sint-Denijsplein.

Maandag verwezenlijkte hij de reis Gent - Blankenberge heen en terug in 1 uur 15 minuten. Dinsdag vertrok de luchtreiziger per spoor naar Parijs, waar

hij een nieuwe aeroplaan gaat halen. Hij zal van Issy opstijgen en ermee naar Gent vliegen.

2 juni 1913

De spectaculaire boksmatch voor het *Kampioenaat der Zwaargewichten* werd in het *Feestpaleis* aangegaan tussen de Engelse reus Wells en de Franse kampioen Carpentier. De overwinning ging naar Carpentier, na *knock-out* van Wells.

Met de luchtvlieger Crombez waren afspraken gemaakt om de fotografische platen na de match dadelijk van het Sint-Denijsplein naar Brussel over te vliegen.

15 juni 1913

De heer Crombez steeg vrijdag rond de valavond van het Sint-Denijsplein op voor een proef tot het kloppen van het Belgisch hoogterecord. In 15 minuten tijd verhief hij zich tot een hoogte van 2000 meter. Binnenkort zal de koene vlieger voor de officiële vlucht opstijgen.

Gisteren vloog hij met zichtkaarten naar Blankenberge. Tijdens het neerstrijken brak bij het geweldig aanraken met de grond een deel van het landingsgestel.

Daardoor kon hij 's avonds langs het luchtruim niet naar Gent terugkeren.

18 juni 1913

Gisteravond waren veel belangstellenden op het Sint-Denijsplein aanwezig. Aan de *monoplaan* van de luchtvlieger Henri Crombez werden twee barometers bevestigd welke tot hoogteopnemers zouden dienen.

Om 7 uur 10 steeg hij het luchtruim in. Hoger en hoger beschreef het broze toestel kringvluchten. In de stad werd het door duizenden ogen met een beklemmend gevoel van angst gevolgd. Het ging zelfs zo hoog, dat het nog enkel een heel klein, zwart stipje op het blauwrode uitspansel leek.

Na een vlucht van 55 minuten besloot Crombez te dalen. Hij legde zijn motor stil en in een drijfvlucht die zeven minuten duurde kwam hij naar beneden.

De opnemers wezen een bereikte hoogte van 3800 meter aan. Zijn voorganger Tyck was tot 2700 meter gestegen. Crombez klopte het record dus met 1100 meter.

Wij herinneren er aan dat het eerste hoogterecord ter wereld hier te Gent aan de nieuwe zeevaartinstellingen werd behaald door de heer Henry Farman in

juni 1908. Het bedroeg toen 10 meter!

31 juli 1913

De luchtreiziger Crombez is dinsdag rond 6 uur 's avonds opnieuw van het Sint-Denijsplein te Blankenberge aangekomen. Hij is heen en weer gevlogen tussen de pier en het staketsel, om dan rechtover het Casinokursaal neer te dalen. Onnodig te zeggen dat het op de zeedijk en het strand krioelde van het volk. Hij ontving de luchtpost waarmee hij woensdag naar Gent vertrok.

11 september 1913

Voor de eerste maal zal België vertegenwoordigd worden bij de *Gordon Bennettbeker* voor luchtvliegen, die dit jaar op 28 september te Reims wordt bekampt. Henri Crombez zal er met een *monoplaan* van 140 paardenkracht aan deelnemen.

Overigens zal er voortaan geen luchtbriefpost meer zijn, daar Crombez binnenkort voor 15 maanden in militaire vliegdienst zal treden.

20 oktober 1913

Adolphe Pégoud, de kranige, stoutmoedige Franse luchtvlieger, die gans de wereld in verbazing bracht door met het hoofd naar beneden te vliegen en thans te Wenen zijn buitelingen vertoont, komt binnenkort naar Gent.

De aangegane onderhandelingen zijn gelukt. Er zijn enkel nog enige punten van ondergeschikt belang te regelen. Gent zal dus na Parijs, Londen en Wenen de *looping the loop* in aeroplaan te aanschouwen krijgen.

22 oktober 1913

Het is bepaald zeker dat de koene luchtvlieger Pégoud op maandag 3 november om 11 uur 's morgens en 3 uur 's namiddags op het Sint-Denijsplein buitengewone vluchten zal doen. Het plein zal afgesloten worden en door het leger en de gendarmerie worden bewaakt. Er zullen plaatsen zijn aan 50 centiemen, 1 en 2 frank. Voor de automobielen zal een bijzondere kaart van 5 frank worden verkocht.

31 oktober 1913

Adolphe Pégoud zal maandagmorgen te Gent aankomen. Een toestel met een

zitplaats en een motor van 50 paardenkracht wordt uit Parijs naar het Sint-Denijsplein opgestuurd en zal door mecaniciens van het huis Blériot in regel worden gesteld en gereed staan voor gebruik. De aeroplaan door Pégoud in Duitsland gebezigd zou hier niet intijds kunnen aankomen.

De heer August De Breyne, voorzitter van de *Aéroclub der beide Vlaanderen*, heeft bericht ontvangen dat de minister van oorlog de militaire luchtvlieger Henri Crombez gemachtigd heeft langs het luchtruim in Gent de beker af te halen welke hem door de *Club* geschonken wordt ter gelegenheid van het Belgisch hoogterecord dat hij bij zijn vluchten te Gent op 3 550 meter bracht. Maandagmorgen zal op het vliegplein van Sint-Denijs een neerstrijking van Crombez te bekijken zijn. Verscheidene Belgische luchtvliegerers zullen op het plein met hun makkers komen verbroederen. Heel het middendeel zal voor hen voorbehouden worden. De ministers die bij de sluiting van de *Wereldtentoonstelling* het banket bijwonen in het *Hedendaags Dorp* zullen insgelijks naar het plein komen.

4 november 1913

Reeds van 8 uur heerste een ongewone drukte in de stad. Iedereen wou de luchtacrobaat Pégoud gaan bewonderen. De trams werden letterlijk stormenderhand ingenomen. Talrijke auto's maakten de straten onveilig.

De Gentenaars hadden waarlijk alle geluk. Een lekker zonnetje bescheen de menigte die van alle kanten was samengestroomd om de koelbloedige oversaagdheid van één man te bewonderen.

Hoe meer men het Sint-Denijsplein naderde, hoe drukker het werd en hoe meer moeite men had om zich een weg te banen. Hier vond men natuurlijk ook wat bij geen feest ontbreekt: benden leurders met het portret van de vlieger.

Iets na 11 uur steeg Pégoud op. Eerst vloog hij rond het plein. Daarbij voerde hij zwenkingen uit die de toeschouwers deden rillen. Men dacht dat hij ieder ogenblik ten gronde ging storten. Na de derde maal kreeg men evenwel de indruk alsof die toeren heel natuurlijk zijn. Zo elegant en schijnbaar zonder moeite werden ze uitgevoerd.

Op sommige ogenblikken zweefde het vliegtuig zijdelings rechtstandig en men vroeg zich af hoe het mogelijk was dat de machine niet als een baksteen neerplofte en de vliegenier verpletterde.

Na enige tijd steeg de vlieger hoger. Ongeveer op 1000 meter gekomen deed hij letterlijk een acrobatische *saut périlleux* die de vogels beschaamd maakte, door met de wielen vooruit het toestel te doen klimmen en het met een zwenking te doen kantelen, zodat hij met het hoofd omlaag hing. Terwijl hij in

dezelfde richting doorvloog bracht hij zich weer in de normale toestand. Zulks deed hij tot acht maal alsof het kinderspel was en telkens verwekte hij nieuwe, luidruchtige geestdrift bij de menigte. Tenslotte daalde de vlieger in spiraalvorm neer. Hij legde zijn motor stil en zachtjes landde hij onder een donderend applaus en een geschreeuw zonder weerga. De menigte snelde naar hem toe en noch soldaten, noch gendarmen konden beletten dat het plein werd ingenomen.

De vlieger zag er zeer vrolijk uit en in het geheel niet aangedaan. Eerst werd hij rond het plein gereden, dan in triomf op de schouders van zijn vrienden rondgedragen. Men vocht en worstelde om de uiterst sympathieke luchtacrobaat zoniet de hand te kunnen drukken, dan toch eens van nabij te zien. Een onafzienbare rij auto's en rijtuigen verwijderde zich van het plein. Bij de voetgangers ontstond een nog erger relletje om op de trams te geraken.

Adolphe Pégoud, nauwelijks 26 jaar oud, was de eerste die zijn luchtschip in volle vlucht verliet, om met een valscherp van een hoogte van 250 meter neer te dalen. Zulks gebeurde op 20 augustus laatstleden op het vliegplein van Chateaufort. Sedertdien heeft hij een reeks stoutmoedige toeren verricht, welke hem wereldberoemd hebben gemaakt.

Te Parijs, waar hij menigmaal de *looping the loop* of dodensprong heeft uitgevoerd, stonden de toeschouwers verbaasd over zijn vermetele vluchten. Te Berlijn, waar hij drie dagen op het vliegveld van Johannesthal zijn roekeloze vluchten heeft uitgehaald, juichten een half miljoen mensen hem als een held toe.

Het is voorzeker verbazend om die luchtvogel, zoals men Pégoud terecht noemt, bezig te zien. Bij al zijn tuimelperten die iedereen kiekenvleesch deed krijgen, draaide de schroef van de machine met driekwart snelheid en als hij dan volle gas gaf schoot het toestel in rechte lijn vooruit, om in een grote cirkel te vliegen naar een hoogte van 1200 meter. Plots stortte het tuig met de kop vooruit minstens 100 meter naar omlaag, om dan onder de drang van de schroef omgekeerd vooruit te schieten, zodat de luchtvaarder met het hoofd naar beneden zat.

Gedurende meer dan een minuut zag men Pégoud in zijn omgedraaide machine en moest hij alles verkeerd doen, waarna hij zich rechtstaande naar omhoog werkte, om weer op de buik te vliegen. Tot zeven maal toe heeft Pégoud deze verbazende *tour de force* toen uitgevoerd.

Zijn kleine monoplaan onderscheidt zich maar weinig van de gewone Blériot. De motor *Gnome* is met een bijzondere zorg vervaardigd en levert de kracht van 50 paarden. Het spreekt vanzelf dat de vleugels van een machine die omgekeerd op de rug moet vliegen, langs boven ook moeten vastliggen.

Men heeft dat gedaan zoals langs onder, maar met veel sterkere staaldraad. De romp bestaat uit een geraamte van zeer buigzaam en langvezelig hout, waarvan elke lat op zichzelf de proef van het weerstandsvermogen heeft moeten doorstaan.

Deze schrander ineengewerkte en zeer lichte karkas is overdekt met fijn water- en stofdicht lijnwaad. De zitplaats is vast in het geraamte verwerkt en bij middel van brede riemen over de schouders wordt de vlieger er stevig aangespt, zodat hij bij het op de rug vliegen feitelijk op zijn schouders zit, terwijl hij zich met de voeten vasthoudt aan ringen die in het geraamte zijn aangebracht.

's Morgens krioelde het van het volk, 's namiddags zag het er voor de tweede vlucht zwart van. Nooit heeft een keizer of een koning zoveel volk te been gebracht en zoveel toejuichingen geogst als Pégoud gisteren.

Weer bewogen rijen auto's en rijtuigen zich op de Kortrijksesteenweg. De rook hing als een mist over de weg en het lawaai en getuf was op sommige ogenblikken waarlijk ondraaglijk. In de velden rondom stonden groepen mensen. Oud en jong, iedereen was te been om de wonderlijke toeren van de lucht-acrobaat te zien.

Omstreeks 15 uur 30 klom Pégoud op zijn toestel en verhief hij zich in de lucht onder algemene toejuichingen. De joviale vlieger groette verscheidene malen de menigte vanuit zijn monoplaan.

Daarna herbegon hij zijn halsbrekende toeren. Deze waren nagenoeg dezelfde als 's morgens, maar Pégoud scheen nog meer in zijn schik en tot vijftien maal toe vloog hij met het hoofd omlaag en de wielen in de lucht. Nogmaals toonde hij ons tot wat een koelbloedige luchtvaarder met een stevig toestel in staat is.

Na ruim drie kwartier vol adembenemende toeren daalde Pégoud in spiraalvorm neer en zachtjes landde hij op het grasplein. Weer de geestdrift van 's morgens, het in triomf ronddragen, het gelukwensen en de stormloop om de vlieger van dichtbij te zien.

Bij de terugkeer was het een ongelooflijk geharrewar. Mensen en rijtuigen deden hun best om niet met mekaar in aanraking te komen, maar zulks gelukte hen niet altijd. De ordedienst deed al wat kon, doch de invloed op die grote stroom volk was gering.

Honderden automobielen waren verplicht langs de binnenweg, *Het Putje* en *De Drie Koningen* naar de grote baan te rijden. Om 6 uur 's avonds verdrong zich nog steeds een stroom volk aan *De Sterre* en kwamen nog altijd rijtuigen afgereden. Nooit werd zulk een menigte te Gent gezien.

Zoals gemeld is de luchtvlieger Crombez naar Gent gekomen. Niet per vlieg-machine maar per auto, daar zijn toestel niet in goede staat was. Hij droeg het uniform van de genie, met als onderscheiding twee vleugels van een aeroplaan in het goud op zijn mouw geborduurd.

Onze luchtvlieger stond in bewondering voor Pégoud en verklaarde luidop dat deze toeren waarlijk kras waren en alles overtroffen wat tot hiertoe gezien werd.

Op 10 november trekt Pégoud naar Brussel, de 14° naar Hamburg, de 16° naar Frankfurt, de 20° naar Keulen en de 23° naar Den Haag.

Ter gelegenheid van de vluchten van Pégoud ging het bezoek aan de *World's Fair* op de laatste dag van de opening alle gedachten te boven. Na de vliegtochten werden de winketten bestormd.

5 november 1913

De totale opbrengst op het Sint-Denijsplein bedroeg 23 000 frank. Daarbij hoeft nog ongeveer 2000 frank te worden gevoegd voor de verkoop van postkaarten. Voor de vluchten werd 20 000 frank betaald. Er is dus voor de *Aéroclub* een boni van 5000 frank, een uitslag boven alle verwachtingen, die tot eer strekt van de inrichters van dit groots vliegfeest, de heren Ferdinand Feyerick en Auguste De Breyne.

11 februari 1914

Dinsdagmiddag werd rond 12 uur een vlieg-machine boven de stad Gent gezien. Het was de heer Henri Crombez, thans militaire luchtvlieger, die met zijn toestel van Antwerpen kwam. Hij is een kwartier later op het Sint-Denijsplein neergedaald en verbleef daar tot 2 1/2 uur. Dan steeg hij aan boord van zijn monoplaan weer op en vloog naar Doornik, vanwaar hij afkomstig is. De beker welke hem werd toegekend door de *Aéroclub der beide Vlaanderen* voor het verwezenlijken van het Belgisch hoogterecord tijdens zijn vluchten boven het Sint-Denijsplein, zal hem op zijn verzoek naar Doornik worden opgestuurd.

Er was eerst besloten dat de overhandiging van de beker op min of meer plechtige wijze te Gent zou geschieden. Op verlangen van vlieger Crombez heeft men aan dit voornemen verzaakt.

*** Op 4 augustus brak de Europese oorlog uit. Duitsland verklaarde de oorlog aan België, Frankrijk en Engeland. Duitse troepen vielen aan de oostgrens België binnen.*

6 oktober 1914

Vier aeroplans, waaronder drie Belgische en een Engels, daalden in goede voorwaarden neer op het Sint-Denijsplein, behalve nochtans de derde. Toen hij bijna beneden was moest die eensklaps zwenken om niet op de andere vliegtuigen te vallen. Het tuig kwam terecht in een boom en werd erg beschadigd.

10 oktober 1914

Al de vliegtuigstellen welke op het Sint-Denijsplein neerdaalden zijn naar een onbekende bestemming vertrokken. Er waren 14 Belgische, 3 Franse en 4 Engelse.

*** Op 12 oktober werd de stad Gent door de Duitse troepen bezet.*

31 oktober 1914

Op het Sint-Denijsplein is een Duitse militaire aerodroom ingericht. Gisteren is omstreeks 9 1/2 uur bij het dalen een vliegtuig van op geringe hoogte neergestuikt. De luchtvlieger-officier werd ernstig gewond en zijn aeroplaan is zwaar gehavend.

3 maart 1915

De Duitse bezetter is begonnen met langs de Kortrijksesteenweg op het gewezen paardenlooplein van Sint-Denijs-Westrem een kazerne te bouwen voor de *Fliieger-Truppe*. De familie Van der Haeghen heeft daarvoor een deel van haar grondeigendommen moeten afstaan.

4 mei 1916

De Duitse bezetter benut sedert het begin van de oorlog het koersplein van Sint-Denijs als oefenveld voor de militaire vliegtuigen. De aanpalende, moerassige velden worden gedraineerd om er het *Etappen-Flugzeugpark n° 4* uit te breiden. De kazerne is afgewerkt en wordt weldra samen met de omringende villa's betrokken.

25 mei 1917

Het militair vliegveld van Sint-Denijs is thans met de omliggende meersen uitgebreid en in oppervlakte drie maal groter dan voorheen. Het bevat tientallen toestellen van het nieuw model *Gotha IV* welke met drie vliegers bemand kunnen worden. Die Riesenflugzeuge kunnen een snelheid van 135 kilometer per uur bereiken en 300 kilogram bommen meevoeren.

Gisteren zijn 23 *Gotha's* opgestegen voor de *Operatie Turks Kruis*, teneinde bombardementen uit te voeren op de stad Londen. Wegens het slechte weder hebben ze echter hun bommen boven Folkestone aan de oostkust moeten afwerpen.

*** De Duitse bezetter trok zich uit Gent terug tussen 1 en 11 november 1918.*

5 november 1918

Alvorens de aftocht in te zetten hebben Duitse troepen het vliegveld van Sint-Denijs ontruimd en er alle voorzieningen en afhankelijkheden vernietigd. Onmiddellijk na de aftocht heeft de omwonende bevolking de kazerne leeggehaald, alsook de villa's welke daar in beslag waren genomen.

Ons leger zal eerst de ingeslagen ruiten en de uitgebroke keukeninrichting moeten vernieuwen. Patrouilles doen de ronde om te verhinderen dat men de voor iedereen openstaande villa's verder afbreekt.

13 november 1918

De Duitsers hadden in de laatste 14 dagen talrijke kanonnen te Heusden opgesteld. Zondagmorgen 10 november begonnen deze te schieten naar het Sint-Denijsplein, dat nu door de Bondgenoten is bezet om er een Engelse afdeling vliegtuigen op te richten. De schade was onbeduidend.

26 februari 1919

Men weet dat de Duitsers ons oefenplein op het grondgebied van de gemeente Sint-Denijs-Westrem veranderd hebben in een vliegveld door er veel aanpalende grond bij te nemen. Het gemeentebestuur van Gent had er reeds voor de oorlog aan gedacht dit oefenplein in een openbaar park te herscheppen, tevens voorzien van speel- en sportpleinen.

Die gedachte is terug opgekomen en men bestudeert zelfs het benutten van de reeds door de Duitsers effen gemaakte gronden. Men zou ze door onteigening

bij de gronden van de stad inlijven en aldus een grote laan kunnen maken van de statie Gent-Sint-Pieters naar dit nieuw park.

Het is wenselijk zoveel mogelijk die kant van de stad aan te trekken. Dan zal men daar een soort *Park van Tervuren* hebben, met een laan welke er heen leidt.

29 april 1919

De *Syndicale Kamer der Aannemers* heeft aan de bevoegde commissie van de stedelijke raad plannen bekend gemaakt om werk te verschaffen aan de bouwvakkers. Daarin is onder meer sprake van de afbraak van de kazerne in de Sint-Denijsdreef die door de Duitsers werd opgetrokken, de uitvoering van de ontworpen laan tussen de statie en het plein en de omvorming van het Sint-Denijsplein tot een volkspark.

12 mei 1919

In de onbewoonde herberg *Derby* aan de Kortrijksesteenweg tegen het Sint-Denijsplein heeft men in de kelder het lijk gevonden van een Duitse soldaat. De akelige ontdekking is gedaan wegens de geweldige stank die het verspreidde. Het was in een zover gevorderde staat, dat het bijna niet over te brengen was.

21 februari 1920

Eindelijk is het Sint-Denijsplein ontlast van de reusachtige vlieghallen welke de Duitsers er in het ijzer hadden gebouwd. Men vindt er daarentegen nog overblijfselen van enorme waterstands die op zichzelf een bezoek waard zijn. Men kan er tevens vaststellen dat het plein volledig ontdaan is van de prachtige, eeuwenoude beuken welke er omheen stonden. Hetzelfde vandalenwerk hebben ze verricht langs de Kortrijksebaan tussen *De Drie Koningen* en Latem.

Zoals men weet diende het Sint-Denijsplein voor de oorlog uitsluitend voor de legeroefeningen. De paardenkoersen gedurende de Gentse feesten trokken de laatste jaren weinig of geen nieuwsgierigen en belangstellenden meer aan. Een tijd lang is er sprake van geweest daar een park te maken, maar dit zou enorm veel kosten vergen en daarenboven kan men moeilijk een openbare tuin aanleggen waar slechts zand is en geen bomen meer worden aangetroffen.

8 april 1920

Het comiteit van de *Souvenir Patriotique* deelt mee dat de eerste legerdivisie op het Sint-Denijsplein een groot militair feest zal inrichten op zondag 9 mei. Op het programma ook de medewerking van het militair luchtvliegwezen

10 mei 1920

Het comiteit van de *Souvenir Patriotique* organiseerde op het Sint-Denijsplein met medewerking van de eerste legerdivisie een groot militair feest dat een menigte lokt die op ruim 30 000 man mag worden geschat en ons herinnerde aan de genotvolle tijd van de *Wereldfoor*, toen het plein ook zwart zag van het volk om de voorstelling bij te wonen van de vermaarde, voor het vaderland gesneuvelde Adolphe Pégoud.

Gedurende de oefeningen kwamen een drietal luchtvliegtuigen het plein overvliegen. Eén van de beschietingstuigen verwekte veel belangstelling door ras naar beneden te komen en zeer snel weer in de hoogte te stijgen. Opmerkelijk was ook de *looping*, uitgevoerd door een jachtvliegtuig.

10 juni 1920

Van de geplunderde Duitse kazerne aan de Kortrijksesteenweg te Sint-Denijs zijn thans enkele gebouwen hersteld. Een regiment aanvalswagens is er ingekwartierd.

Het regiment werd vorig jaar opgericht tijdens de bezetting van Oberkassel in Duitsland. Het eskadron is samengesteld uit gevechtswagens van Franse makelij, afkomstig uit het gesticht van de automobielen Renault. In het totaal worden er 47 voorzien, heden zijn er 16 in werking.

Het oefenen met deze *chars d'assault* gebeurt op een gedeelte grond langs het vliegveld en ook langs de baan Afsnee - Zwijnaarde, op een terrein dat toebehoort aan het manoeuvreveld van de artillerie.

15 augustus 1920

Sedert enige dagen maakten verdachte personen de wijk Maaltebrugge onveilig. Een oogje werd in het zeil gehouden. 's Avonds werd één van deze verdachten opgespeurd.

Men veronderstelde dat zij nestelden in één van de vernielde gebouwen aan het plein van Sint-Denijs en weldra was men overtuigd dat deze vermoedens juist waren.

De geburen omsingelden het hol waar zij hun intrek genomen hadden en de gendarmerie van Gent werd van de ontdekking op de hoogte gebracht. Drie personen, een jonge kerel van 19 jaar oud, een vrouw en een kind werden gevat en meegeleid. Ze zijn oorspronkelijk van de Kerkstraat in Gent. Volgens de mening van de inwoners uit de buurt waren zij in betrekking met nog een paar andere lieden van hun soort.

17 september 1920

Er zou besloten zijn dadelijk te beginnen met het bouwen van nieuwe kazernes aan het Sint-Denijsplein. Daar zouden de ruitserij en de artillerie worden gehuisvest.

29 november 1920

Bij Koninklijk Besluit van 20 november heeft de Belgische staat te Sint-Denijs-Westrem voor 45 000 frank een perceel grond van 1 ha 62 a 60 ca aangekocht langs de Kapellenstraat, vlak naast de kapel *Het Putje*, toebehorende aan de heer ingenieur Ferdinand Bovy.

Op dat gedeelte grond staan onder meer de resten van de gewezen afspanning *Het Peerdeken*. Daar zullen twee loodsen en een werkhuis voor de aanvalswagens van de artillerie worden opgericht.

De heer graaf de Hemptinne, eigenaar van een belendend perceel, heeft voorgesteld bij de afpaling van het militair domein de scheiding in rechte lijn te laten geschieden. Hiertoe is echter een omwisseling van grond noodzakelijk.

11 februari 1921

Het Sint-Denijsplein, dat nu omtrent 20 ha meet, gaat merkkelijk vergroot worden om dienst te kunnen doen als vliegplein en als oefenveld bestemd voor de tankwagens. Het plein zou dan een oppervlakte beslaan van ongeveer 80 ha.

21 april 1924

De gronden van de familie Van der Haeghen langs de Pleinstraat te Sint-Denijs-Westrem, welke in 1915 door de Duitse bezetter werden aangeslagen om er hun kazerne op te bouwen, zijn bij notariële akte van 15 april aan de Belgische staat verkocht, teneinde er een hangaar, een magazijn en een werkhuis voor de strijdwagens op te richten.

Er zal ook worden voorzien in een open loods om er de *Minerva-tractoren* en de platte wagens onder te brengen. De tractoren zijn van Belgisch maaksel. Daar de gevechtsvoertuigen de niet-verharde wegen rond het oefenveld erg beschadigen, zal men ze op de platte wagens naar de oefenplaats rijden.

10 oktober 1925

De nieuwe hangaar en de werkloods voor de strijdwapens in de kazerne te Sint-Denijs-Westrem zijn thans in gebruik gesteld.

8 mei 1926

Zondag 16 mei is tot *vliegtuigendag* uitgeroepen. Om 10 uur wordt in de cinema Select aan het Wilsonplein de film *Per vliegtuig boven België* vertoond. Van 13 tot 18 uur voorziet men op het Sint-Denijsplein vluchten met de grote vliegtuigen van de maatschappij *SABENA*.

27 januari 1927

Er is sprake van dat het militair oefenveld aan *De Sterre* zou verlegd worden naar een terrein op het Sint-Denijsplein, daar door de uitbreiding der gebouwen de overgebleven plaats te klein is geworden.

16 april 1927

Op het terrein van de strijdwapens te Sint-Denijs is men bezig een watertoren te bouwen. Tegen het volgend jaar voorziet men een hangaar welke dienst zal doen als bijgevoegd magazijn en een latrinepaviljoen.

24 juli 1927

De luchtvlieger Praet is met zijn vliegtoestel *Centaur* op het Sint-Denijsplein aangekomen en doet dagelijks vliegtochten boven Gent en omstreken.

25 juli 1927

Na een reeks tochten was de luchtvlieger Praet zondag om 7 uur 15 voor zijn laatste vluchtreis van het Sint-Denijsplein vertrokken met als passagiers de heren Delannoy uit de Bernard Spaelaan en Vandermotten uit Sint-Amandsberg. In het naar beneden komen schoot plots één van de vleugels af

en het toestel plofte ten gronde.

De drie inzittenden werden gekwetst. Delannoy had een gebroken been en Vandermorten bekwam slechts lichte verwondingen. Met de vliegenier was het slechter gesteld. Zijn voorhoofdsbeen was gebroken en hij bekwam meerdere zware kneuzingen. Over zijn toestand kon nog geen uitspraak worden gedaan.

27 juli 1927

De luchtvaarder Praet heeft een gelukte schedelboring ondergaan maar zijn toestand is nog zeer ernstig, zodat hij nog niet kon verhoord worden. Het parket is op het Sint-Denijsplein afgestapt om de ooggetuigen te ondervragen.

6 september 1927

Bericht aan alle amateur-luchtvliegers! Vanaf zaterdag 10 september zullen de loodsen Petermans en Buysse elk met een degelijk en modern vliegtuig propagandavluchten met reizigers ondernemen boven de stad en de omgeving. Veertien dagen lang zullen zij van rond 10 uur 's morgens van het Sint-Denijsplein opstijgen voor hun luchtreisjes, waarvoor de belangstelling zeker niet zal ontbreken.

Allen die hen op hun tochten willen vergezellen mogen zich aldaar aanmelden. Een reis van 10 minuten, opstijgen en dalen inbegrepen, kost slechts 60 frank.

24 februari 1928

Woensdagnamiddag is om 4 uur 30 brand ontstaan in een houten barak recht over het koffiehuis *Derby* op het Sint-Denijsplein. Het gebouw deed dienst als naftedepot voor de strijdwagens van het leger. De pompiers van Gent gelukten er in korte tijd in het vuur te bestrijden. De schade is niet groot.

4 april 1928

Gisteren had in de kazerne van de strijdwagens te Sint-Denijs-Westrem een indrukwekkende plechtigheid plaats. Koning Albert, vergezeld door generaal-majoor Swaigen, aide-de-camp en graaf de Meeus, ordonnantie-officier, kwam om 10 uur per auto in de kazerne aan om kolonel Deprez een vaandel te overhandigen.

Na een korte wapenschouwing vormden officieren, onderofficieren en solda-

ten een *carré* rond de hoge gast. Koning Albert hield een korte toespraak, eerst in het Vlaams, daarna in het Frans. Hij schetste in een paar woorden de wordingsgeschiedenis van de strijdwagens en bewees aan de hand van historische feiten uit de wereldoorlog, het groot strategisch belang van dit nieuwe wapen. Na het défilé onderhield de vorst zich op minzame wijze met de officieren en onderofficieren. Hij bezocht kort de kazerne en enkele strijdwagens. Daarna vertrok hij terug naar Brussel.

16 april 1928

De krijgsoverheid heeft het inrichtingscomitee van de Gentse *Floralien* het vliegplein van Sint-Denijs ter beschikking gesteld om er het neerdalen toe te laten van Franse, Engelse en Hollandse vliegtuigen. Ze zullen op 18 en 19 april de schoonste bloemen van onze naburige kwekers aanbrenge.

28 september 1928

Het luchteskadron van de welgekende vlieger Peetermans zal zondag om 2 uur 30 op het Sint-Denijsplein een vliegfeest geven met acht moderne vliegtuigen.

Voor de eerste maal in België zal de befaamde trapezewerker Romaneschi zijn ongehooorde luctoefeningen uitvoeren, waaronder een daling met valscheren en andere buitengewone acrobatieën.

Het eskadron zal groepsvluchten aangaan en *loopings* waarvan de bijval in de grote Belgische steden alles overtroffen heeft.

2 oktober 1928

De vliegmeeting heeft zondag een grote menigte naar het Sint-Denijsplein gelokt. Men heeft er de exhibities per valscheren kunnen bewonderen van mejuffer Olga Thiova en de heer Vincent. Nooit werden dalingen per valscheren met zoveel meesterschap, koelbloedigheid en bijval verwezenlijkt.

De heer Romaneschi deed aan de trapeze onder het vliegtuig een rilling door de menigte gaan over zijn stoutmoedigheid. Die nummers hebben ruimschoots de ontgoochelingen vergoed welke gewoonlijk bij vliegmeetings als deze oprijzen.

Gezien de hevigheid van de wind kon het ook hier gemakkelijk op een fiasco uitgelopen zijn, doch de kundigheid van de luctacrobaten stond borg voor het succes van de vertoning.

28 december 1928

Een onderzoek van commodo en incommodo is open aangaande het plan van geschiktmaking van het kwartier aan het Sint-Denijsplein. Het bevat de doding, verplaatsing, verbreding en opening van verscheidene straten, wegen en wegels en de demping of verplaatsing van verscheidene onbevaarbare en onvlotbare waterlopen.

22 maart 1929

Aan de Kapellenstraat te Sint-Denijs bouwt men een verkeerstoren voor de vliegtuigen. Hij zal naar het schijnt veel weg hebben van een vuurtoren aan de zee kust en een hoogte bereiken van 21 meter. De draaiende verlichting zal 1500 kaarsen sterk zijn en dienen als richtbaken tijdens nachtelijke vluchten.

18 juli 1929

De vliegmeetings van 21 en 22 juli te Sint-Denijs zullen alle verwachtingen overtreffen. Naast de deelname van de befaamde parachutist Romaneschi is de toetreding verzekerd van de heer Vincent, de meester der acrobaten. Hij zal voor de eerste maal de oefening tonen die hem wereldberoemd maakte. In de lucht hangend met het hoofd omlaag zal hij tot op drie meter van de grond neerkomen, om met de hand een vlaggetje weg te nemen, gehesen tussen twee palen.

30 oktober 1929

Rondom het terrein van de kazerne voor de strijdwagens te Sint-Denijs werkt men thans aan de voltooiing van de omheining uit cementplaten, bovenaan voorzien van glassplinters.

In tegenstelling met wat algemeen wordt gedacht moet deze voorzorg niet dienen om de *vijand* te beletten binnen te dringen, maar wel om de piotten te verhinderen gedurende de nachtelijke uren *buiten* te geraken, om op pad te gaan naar zekere ontuchtige etablissementen in de buurt!

27 november 1930

Het stadsbestuur heeft met de Belgische staat onderhandelingen aangeknoopt om op het Sint-Denijsplein een vlieghaven op te richten.

ERIK DE KEUKELEIRE

Fragmenten uit “Sint-Pieters-Aalst, Sint-Pieters-Aaigem en Sint-Denijsplein - deel 2 (1902-1918)”, 302 pagina's en “deel 3 (1919-1940)” - 290 pagina's - oktober 2004 - uitgaven in eigen beheer.